

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

31 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Ghenadie Nicolaev,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma și Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului militar al armatei de gardă nr.3 din 09 februarie 1945, în cauza penală privindu-l pe

*Cioban Ivan xxxxx, născut în anul xxxxx,
originar din sat. xxxxx, r-nul xxxxx.*

*Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:*

*05.07.2017 – 31.10.2017 (instanța de recurs în
anulare)*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei de gardă nr.3 din 09 februarie 1945, Cioban Ivan xxxxx, a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu aplicarea sancțiunii art.58-2 Cod penal al RSFSR, la 5 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 2 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Cioban Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind ostaș al armatei roșii, în ianuarie 1945, a desfășurat sistematic agitație antisovietică de ordin contrarevoluționar printre militarii subdiviziunii sale. La începutul lunii ianuarie 1945, inculpatul și-a exprimat nemulțumirea privind condițiile de trai ale ostașilor armatei roșii și criticat capacitatea de luptă a forțelor armatei roșii, calomniind comandantii săi. Totodată, inculpatul a lăudat capacitatea militară a armatei inamicului.

În ședința de judecată inculpatul Cioban Ivan și-a recunoscut parțial vinovăția în cele incriminate și a declarat că, în perioada aprilie 1943 – martie 1944 a fost încorporat în armata română. Odată cu retragerea inamicului de pe teritoriul localității, el a fost mobilizat în rîndurile armatei roșii. Exercițîndu-și serviciul militar în armata roșie, într-adevăr și-a permis în prezența ostașilor să-și exprime punctul de vedere în privința comandanților unității militare, precum că, aceștia nu pot conduce cu trupele militare și că, ostașii armatei roșii sunt prost hrăniți, însă a negat faptul că ar fi desfășurat sistematic agitație antisovietică cu caracter contrarevoluționar.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei de gardă nr.3 din 09 februarie 1945, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare recurentul invocă faptul că, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului Cioban Ivan, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționari, după cum prevede dispoziția art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Mai indică recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Cioban Ivan, pentru comiterea agitației antisovietice constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul lărgit menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru "*activitate contrarevoluționară*", în temeiul art. 58-10 din Codul penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Cioban Ivan a fost condamnat la 09 februarie 1945 prin sentința Tribunalului militar al armatei de gardă nr.3 pentru comiterea agitației antisovietice, în lipsa apărătorului, fără a-i fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărâ

asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Cioban Ivan în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetează procesul penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al armatei de gardă nr.3 din 09 februarie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui ***Cioban Ivan xxxxx***, condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR.

Cioban Ivan xxxxx este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 31 octombrie 2017.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru